

SPIS RZECZY

CZĘŚĆ PIERWSZA

Od autora	11
Rozdział pierwszy	
Pożytki i problemy historii socjologii	13
Rozdział drugi	
Od miasta-państwa do społeczeństwa obywatelskiego czasów nowożytnych	29
Rozdział trzeci	
U progu społeczeństwa nowoczesnego: filozofia społeczna Oświecenia	88
Rozdział czwarty	
Porewolucyjna myśl polityczno-społeczna a teoria społeczeństwa: konserwatyzm, liberalizm i socjalizm utopijny	151
Rozdział piąty	
Historiografia jako badanie „stanu społecznego”	183
Rozdział szósty	
Filozofia jako teoria społeczeństwa: Hegel	201
Rozdział siódmy	
Materializm historyczny Marksa i Engelsa	214
Rozdział ósmy	
Wczesny pozytywizm i początki socjologii: Comte, Mill i Quételet	255
Rozdział dziewiąty	
Socjologia ewolucjonistyczna	296
Rozdział dziesiąty	
Psychologizm. Psychosocjologia i załączki psychologii społecznej	350
Rozdział jedenasty	
Socjologizm: socjologia jako podstawowa nauka społeczna	400

CZĘŚĆ DRUGA

Rozdział dwunasty	
Absolutny historyzm i neokantowski formalizm. Przesłanki antypozytywistycznego zwrotu w socjologii	469

Rozdział trzynasty	
Pierwsze systemy socjologii humanistycznej: Tönnies, Simmel i Weber	494
Rozdział czternasty	
Materializm historyczny po Marksie a socjologia	540
Rozdział piętnasty	
Pragmatyzm społeczny: Dewey, Cooley, Thomas, Mead	578
Rozdział szesnasty	
Teoretyczny horyzont amerykańskiej socjologii opisowej	633
Rozdział siedemnasty	
Kultura — społeczeństwo — osobowość. Nowe horyzonty antropologii	669
Rozdział osiemnasty	
Polska odmiana socjologii humanistycznej: kulturalizm Znanieckiego	731
Rozdział dziewiętnasty	
Neopozytywizm w socjologii: Neurath i Lundberg	763
Rozdział dwudziesty	
Funkcjonalizm socjologiczny i jego krytycy	783
Zakończenie	816
Bibliografia	821
Indeks osób	867
Indeks rzeczowy	880
Contents	892
Table des matières	899
Inhalt	906
Содержание	913

SPIS RZECZY CZĘŚCI DRUGIEJ

Rozdział dwunasty

Absolutny historyzm i neokantowski formalizm. Przesłanki antypozytywistycznego zwrotu w socjologii	469
I. Pojęcie historyzmu	471
(1) „Uhistorycznienie życia” 473 (2) Życie historyczne jako całość 473 (3) Podejście indywidualizujące 473 (4) Rezygnacja z przeciwstawiania świadomości naukowej i potocznej 474 (5) Swolistość poznania historycznego 474 (6) Relatywizm 475	
II. Diltheya filozofia rozumu historycznego	477
(1) „Pozytywizm” i antypozytywizm Diltheya 477 (2) Przedmiot <i>Geisteswissenschaften</i> a socjologia 478 (3) Perspektywa psychologii historycznej 479 (4) Obiektywizacje życia 481 (5) Idea rozumienia 483 (6) Znaczenie Diltheya 486	
III. Historia jako nauka o kulturze	486
(1) Metoda indywidualizująca Rickerta 487 (2) Kultura i wartości 489 (3) Kultura i formy 490	
IV. Przesłanki socjologii humanistycznej	492

Rozdział trzynasty

Pierwsze systemy socjologii humanistycznej: Tönnies, Simmel i Weber	494
I. Pojęcie socjologii humanistycznej	495
(1) Antynaturalizm 495 (2) Interakcjonizm 495 (3) Podmiotowy charakter interakcji społecznych 496 (4) Postulat rozumienia 496 (5) Wiedza społeczna jako źródło samowiedzy 496	
II. „Eklektyczna synteza” Ferdinanda Tönniesa	496
(1) Źródła myśli Tönniesa 498 (2) Koncepcja socjologii 499 (3) „Psychologizm” i „socjologizm” Tönniesa 500 (4) Dwa typy więzi społecznej 502 (5) Status koncepcji <i>Gemeinschaft</i> i <i>Gesellschaft</i> 503 (6) Metoda Tönniesa 504 (7) Znaczenie Tönniesa 505	
III. Socjologia formalna Simmela	505
(1) Niesystematyczność Simmela 505 (2) Przedmiot socjologii 507 (3) Pojęcie formy 509 (4) Formalizm a psychologizm. Socjologia a psychologia 510 (5) Interakcjonizm Simmela 512 (6) Filozofia kultury. „Socjologizm” Simmela 513 (7) Wpływ Simmela 514	
IV. Socjologia rozumiejąca Maxa Webera	515
(1) Źródła nauki społecznej Maxa Webera 517 (2) Chaos świata i porządek wiedzy 519 (3) Typy idealne 522 (4) Rozumienie działalności ludzkiej 523 (5) „Socjologia formalna” Webera 527 (6) Socjologia historyczna 529 (7) Klasa, stan i partia 535 (8) Wpływ Webera na socjologię 537	
V. Bilans niemieckiej socjologii humanistycznej	538

Rozdział czternasty

Materializm historyczny po Marksie a socjologia	540
I. Przyczyny izolacji marksizmu i socjologii	540
II. „Pozytywistyczny” i „ewolucjonistyczny” marksizm II Międzynarodówki	543

(1) Marksizm jako „rodzaj pozytywizmu” 545 (2) Sfera faktów i sfera wartości 546 (3) Odkrycie neokantyzmu 547 (4) Bilans marksizmu II Międzynarodówki 548	
III. Przykład socjologii marksistowskiej: Ludwik Krzywicki	549
IV. Rewolucyjny marksizm pierwszej ćwierci XX wieku	552
(1) Lenin a socjologia 554 (2) Lukácsa krytyka socjologii 558 (3) Gramsciego krytyka socjologii 561 (4) Bilans rewolucyjnego marksizmu 564	
V. Gabinetowy marksizm szkoły frankfurckiej	567
VI. Marksizm i socjologia wiedzy Karla Mannheim’a	573
VII. Marksizm a socjologia: uwagi końcowe	575
Rozdział piętnasty	
Pragmatyzm społeczny: Dewey, Cooley, Thomas, Mead	578
I. Pragmatyzm a myśl społeczna	579
II. Psychologia Williama Jamesa	582
III. Psychologia Baldwina: jednostka a społeczeństwo	585
IV. Dewey jako twórca społecznego pragmatyzmu	587
V. Filozofia społeczna Cooleya	593
(1) Idea organiczności 594 (2) Jednostka i społeczeństwo 595 (3) Rozwój osobowości 596 (4) Grupy pierwotne i rozwój form uspołecznienia 597 (5) Organizacja społeczna 599 (6) Metoda 601	
VI. Socjologia Thomasa	602
(1) Odkrycie psychologii społecznej 603 (2) Dzieło o emigracji polskiej 606 (3) Postawy i wartości 607 (4) Rozwój osobowości społecznej 609 (5) Organizacja społeczna 612 (6) Analiza sytuacyjna 615	
VII. Psychologia społeczna Meada	617
(1) Idea behawioryzmu społecznego 618 (2) Gesty a symbole znaczące 620 (3) Koncepcja osobowości (self) 622 (4) Społeczeństwo 625	
VIII. Wspólne cechy pragmatyzmu społecznego	629
Rozdział szesnasty	
Teoretyczny horyzont amerykańskiej socjologii opisowej	633
I. Odkrycie społeczności lokalnej (<i>community</i>)	633
(1) Socjologia bez teorii? 633 (2) Przedmiot: Co to jest społeczność lokalna? 636 (3) Metoda 638 (4) Główne orientacje teoretyczne 641	
II. Szkoła chicagowska. Badania urbanizacji i miejskiego sposobu życia	644
(1) Czym była tzw. szkoła chicagowska? 645 (2) Miasto jako laboratorium 646 (3) Teoria i badania empiryczne szkoły chicagowskiej 648	
III. Koncepcje teoretyczne Parka	650
(1) Zbiorowość terytorialna a społeczeństwo 651 (2) Procesy interakcji 654 (3) Psychologia społeczna: jednostka a osoba 655 (4) Psychologia społeczna: zachowanie się zbiorowe 656 (5) Koncepcje teoretyczne Parka a badania empiryczne 657	
IV. Świat społeczny małego miasta: <i>Middletown</i> Lyndów	659
(1) <i>Middletown</i> (1929) 659 (2) <i>Middletown</i> na przełomie 661 (3) Powołanie nauki społecznej 662	
V. <i>Yankee City</i> i funkcjonalizm Warnera	664
(1) Źródła funkcjonalizmu Warnera 665 (2) Strategia badawcza 666 (3) Warnerowska koncepcja struktury klasowej 667	
VI. Socjografia a rozwój myśli socjologicznej	668
Rozdział siedemnasty	
Kultura — społeczeństwo — osobowość. Nowe horyzonty antropologii	669
I. Antropologia a socjologia	669
II. Dyfuzjonizm	672
(1) Warianty dyfuzjonizmu 673 (2) Podstawowe założenia dyfuzjonizmu 675	
III. Historyzm: Boas i jego szkoła	678

(1) Rodowód intelektualny Boasa 680 (2) Spór z dziedzictwem ewolucjonizmu 680 (3) W poszukiwaniu nowej teorii kultury 684 (4) Problemy „szkoły” Boasa. Kroeber i Sapir 688	
IV. Funkcjonalizm	695
(1) Miejsce funkcjonalizmu wśród kierunków myśli antropologicznej 695 (2) Teoretyczna swoistość funkcjonalizmu 699 (3) Funkcjonalizm jako „socjologizm”: Radcliffe-Brown 702 (4) Funkcjonalizm jako „psychologizm”: Malinowski 705 (5) Poza funkcjonalistyczną ortodoksją: Evans-Pritchard 709	
V. Psychokulturalizm	712
(1) Początki amerykańskiego psychokulturalizmu 713 (2) Recepcja psychoanalizy przez antropologów amerykańskich: Kardiner 715 (3) Krytyka psychokulturalizmu 719 (4) Psychokulturalizm a problem zróżnicowania społecznego 721	
VI. Ewolucjonizm raz jeszcze	724
(1) Neoewolucjonistyczna teoria kultury White'a 724 (2) Ekologia kulturowa a neoewolucjonizm: Steward 727	
VII. Zakończenie	729
Rozdział osiemnasty	
Polska odmiana socjologii humanistycznej: kulturalizm Znanieckiego	731
I. Świat doświadczenia jako świat wartości	733
II. Pojęcie systemu (układu) ograniczonego	737
III. Socjologiczne aspiracje Znanieckiego	738
IV. Systemy przyrodnicze a systemy kulturowe: koncepcja współczynnika humanistycznego	740
V. Socjologia wśród nauk o kulturze	743
VI. Socjologia jako nauka o systemach wartości i czynności społecznych	745
VII. Socjologia jako nauka nomotetyczna	752
VIII. Źródła materiału socjologicznego	755
IX. Socjologia a praktyka społeczna	758
X. Uwagi końcowe	760
Rozdział dziewiętnasty	
Neopozytywizm w socjologii: Neurath i Lundberg	763
I. Socjologiczny neopozytywizm a tradycja pozytywistyczna	765
II. „Empiryczna socjologia” Neuratha	768
III. Początki neopozytywizmu w socjologii amerykańskiej: Lundberg	774
IV. Dalsze losy neopozytywizmu w socjologii	780
Rozdział dwudziesty	
Funkcjonalizm socjologiczny i jego krytycy	783
I. Funkcjonalizm jako swoista orientacja socjologiczna	784
(1) Holizm 785 (2) Socjologizm metodologiczny 786 (3) Wyjaśnianie funkcjonalistyczne 787 (4) Wymogi funkcjonalne 788 (5) Ład społeczny jako główny przedmiot zainteresowania socjologii 789 (6) Ahistoryzm 789	
II. Teorie socjologiczne Talcotta Parsonsa	790
(1) Znaczenie teorii Parsonsa 791 (2) Działanie społeczne 793 (3) System działania społecznego 796 (4) Parsons jako teoretyk ewolucji społecznej 799	
III. Spór o funkcjonalizm w socjologii współczesnej	800
(1) Funkcjonalizm jako zła teoria 801 (2) Funkcjonalizm jako teoria jednostronna 801 (3) Funkcjonalizm jako teoria konserwatywna 803	
IV. Teoria konfliktu przeciwko funkcjonalizmowi	804
(1) Umiarkowana wersja teorii konfliktu 805 (2) Równouprawnienie teorii konfliktu z teorią ładu społecznego 806 (3) Teoria konfliktu jako światopogląd 808	
V. Teoria wymiany a funkcjonalizm	811
VI. Funkcjonalizm z perspektywy socjologii życia codziennego	813

Zakończenie	816
Bibliografia	821
Indeks osób	867
Indeks rzeczowy	880
Contents	892
Table des matières	899
Inhalt	906
Содержание	913